รายงานผลการจัดกิจกรรม

การอบรมเชิงปฏิบัติการ

“การผลิตสื่อวิดีโอสั้นโดยเยาวชนเพื่อส่งเสริมสิทธิแรงงานข้ามชาติ”

19-20 กันยายน 2569 | คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ

มูลนิธิเพื่อสิทธิแรงงาน, วัดศรีเมือง จังหวัดสมุทรสาคร

Table of Contents

1. ที่มาและเหตุผล **3**

2. ภาพรวมกิจกรรม **4**

รูปแบบกิจกรรม 4

3. ผู้เข้าร่วมกิจกรรม **5**

4. การดำเนินการ **6**

4.1 วันที่ 19 กันยายน 2569: การอบรมและการฝึกปฏิบัติ ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย **6**

4.2 วันที่ 20 กันยายน 2569: ภาคสนาม จังหวัดสมุทรสาคร **7**

5. ประเด็นสำคัญจากการจัดกิจกรรม **8**

6. ข้อเสนอแนะ **9**

7. ผลการประเมินและการวิเคราะห์ **10**

7.1 คุณค่าของกิจกรรมและความเกี่ยวข้องกับความสนใจของผู้เข้าร่วม **10**

7.2 การเพิ่มความเข้าใจเกี่ยวกับแรงงานข้ามชาติและสิทธิแรงงาน **10**

7.3 การเล่าเรื่องอย่างมีจริยธรรมเป็นจุดเด่นของกิจกรรม **11**

7.4 การเรียนรู้ที่ผู้เข้าร่วมตั้งใจนำไปประยุกต์ใช้ในอนาคต **11**

8. การเผยแพร่ผลงานและการต่อยอดผลลัพธ์จากกิจกรรม **11**

9. สรุปผล **12**

10. ภาคผนวก **13**

10.1 ภาคผนวก 1: กำหนดการ **13**

10.2 ภาคผนวก 2: ภาพถ่ายกิจกรรมการฝึกอบรม **15**

10.2.1 กิจกรรมวันที่ 19 กันยายน 2569 ณ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 15

10.2.2 กิจกรรมวันที่ 20 กันยายน 2569 ณ จังหวัดสมุทรสาคร 16

10.3 ภาคผนวก 3: ภาพถ่ายกิจกรรม Migrant Stories Screening and Talk 18

จัดทำโดย:

- *พรกนก งันเกาะ, ผู้ช่วยวิจัย ศูนย์วิจัยการย้ายถิ่นมหิดล-หน่วยวิจัยร่วม (MMC-JRU), สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล*

1. ที่มาและเหตุผล

ประเทศไทยเข้าสู่การเป็นสังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ (Complete Aged Society) ในปี 2024 โดยสัดส่วนประชากรสูงอายุเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 6.8 ในปี 1994 เป็นมากกว่าร้อยละ 20 ของประชากรทั้งหมด ส่งผลให้ประเทศไทยพึ่งพาแรงงานข้ามชาติมากขึ้นเพื่อรองรับการขาดแคลนแรงงานและความต้องการด้านการดูแลผู้สูงอายุ (National Statistical Office, 2024) แม้ว่าการยอมรับบทบาททางเศรษฐกิจของแรงงานข้ามชาติในสังคมจะเพิ่มขึ้น แต่ทัศนคติเชิงลบและการปฏิบัติที่ไม่เท่าเทียมยังคงมีอยู่ ผลสำรวจของ IOM ในปี 2023 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 78 ยอมรับว่าแรงงานข้ามชาติมีส่วนช่วยแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงาน อย่างไรก็ตาม ผลสำรวจของ ILO–UN Women ในปี 2019 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 77 เชื่อมโยงแรงงานข้ามชาติกับอัตราการเกิดอาชญากรรมที่สูงขึ้น ขณะที่ประมาณร้อยละ 60 มองว่าแรงงานข้ามชาติเป็นผู้ที่ขาดจริยธรรม ไม่น่าไว้วางใจ และเป็นภัยต่อมรดกทางวัฒนธรรมของไทย นอกจากนี้ ร้อยละ 76 ยังไม่เห็นด้วยกับการให้สิทธิที่เท่าเทียมแก่แรงงานข้ามชาติที่ไม่มีเอกสารถูกต้องตามกฎหมาย และในปี 2023 ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 42 ยังคงไม่เห็นด้วยกับการให้ค่าจ้างและสวัสดิการที่เท่าเทียมแก่แรงงานข้ามชาติที่ทำงานเดียวกันกับแรงงานไทย (International Labour Organization, 2021; International Organization for Migration, 2023)

นอกจากแรงงานข้ามชาติแล้ว ประเทศไทยยังเป็นพื้นที่รองรับผู้ลี้ภัยและผู้แสวงหาที่พักพิง ซึ่งรวมถึงผู้ที่เดินทางมาจากเมียนมาและประเทศอื่น ๆ โดยบุคคลเหล่านี้มีสถานะทางกฎหมาย ประสบการณ์การถูกประหัตประหาร และความต้องการด้านการคุ้มครองที่แตกต่างจากแรงงานข้ามชาติ ความแตกต่างดังกล่าวยังเป็นสิ่งที่สาธารณชนเข้าใจไม่มากนัก จึงจำเป็นต้องนำเสนอข้อมูลผ่านสื่ออย่างถูกต้องและละเอียดอ่อน กระแสชาตินิยมยังคงเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมอคติและความเป็นปฏิปักษ์ต่อแรงงานข้ามชาติ โดยเฉพาะในช่วงที่เกิดความตึงเครียดทางการเมืองและความขัดแย้งด้านดินแดน ภายหลังความขัดแย้งไทย–กัมพูชาในเดือนกรกฎาคม 2025 มีรายงานว่าแรงงานชาวกัมพูชาต้องเผชิญกับการข่มขู่ การทำร้ายร่างกาย และการเลือกปฏิบัติ ท่ามกลางการแพร่กระจายของวาทกรรมสร้างความเกลียดชังและข้อมูลบิดเบือนบนสื่อสังคมออนไลน์ (Migrant Working Group, 2025; Duncan, 2025) โดยมีกรณีหนึ่งที่มีรายงานว่า ชายชาวกัมพูชาถูกทำร้ายในกรุงเทพฯ ภายหลังมีการเผยแพร่ข้อความเรียกร้องให้ใช้ความรุนแรงผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (Paweena, 2025)

สื่อสังคมออนไลน์เป็นแหล่งข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับแรงงานข้ามชาติและการย้ายถิ่น โดยผู้ตอบแบบสอบถามชาวไทยร้อยละ 77 ระบุว่าเป็นแหล่งข้อมูลหลัก อย่างไรก็ตาม เนื้อหาที่พบเห็นบ่อยครั้งยังคงมุ่งเน้นประเด็นการเข้าเมืองผิดกฎหมาย การลักลอบขนย้าย และการส่งกลับประเทศ (International Organization for Migration, 2023) ความนิยมที่เพิ่มขึ้นของแพลตฟอร์มวิดีโอสั้นจึงเป็นโอกาสในการส่งเสริมความตระหนักรู้และให้ความรู้แก่สาธารณชนผ่านสื่อดิจิทัล งานวิจัยชี้ให้เห็นว่าสื่อรูปแบบดังกล่าวมีศักยภาพในการกำหนดทิศทางวาทกรรมสาธารณะและสื่อสารประเด็นที่ซับซ้อนให้เข้าถึงผู้ชมได้ง่ายและน่าสนใจยิ่งขึ้น (Shriver-Rice et al., 2021; Qin et al., 2023; Boone, 2024; Prindle et al., 2024; Daramola et al., 2025; Sun, 2025; Malik et al., 2025)

อย่างไรก็ตาม การนำเสนอเรื่องราวที่ตั้งอยู่บนข้อเท็จจริงและมีเจตนาดีไม่ได้ส่งผลให้ทัศนคติของสาธารณชนดีขึ้นเสมอไป งานศึกษาของ Thailand Migration Reform Consortium et al. (2025) พบว่า การให้ข้อมูลข้อเท็จจริงอาจส่งผลให้ทัศนคติของสาธารณชนต่อแรงงานชาวเมียนมาแย่ลงได้เช่นกัน โดยผลกระทบมีความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มแรงงานที่มีเอกสารและไม่มีเอกสารถูกต้องตามกฎหมาย ประเด็นดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นของการสื่อสารอย่างมีจริยธรรมและคำนึงถึงบริบท เพื่อหลีกเลี่ยงการตอกย้ำภาพเหมารวมหรือสร้างผลกระทบในทางลบต่อผู้ย้ายถิ่น

โครงการนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความตระหนักด้านจริยธรรมและพัฒนาทักษะการสื่อสารของผู้ผลิตเนื้อหา (Content Creators) ให้สามารถผลิตสื่อวิดีโอสั้นที่ถูกต้อง มีความรับผิดชอบ และมุ่งเน้นการนำเสนอแนวทางแก้ไขปัญหา (Solutions-based Media) เพื่อส่งเสริมความเข้าใจและทัศนคติของสาธารณชนต่อผู้ย้ายถิ่นในประเทศไทยอย่างรอบด้าน สมดุล และเคารพในความเป็นมนุษย์

2. ภาพรวมกิจกรรม

ชื่อกิจกรรม: การอบรมเชิงปฏิบัติการการผลิตสื่อวิดีโอสั้นโดยเยาวชนเพื่อส่งเสริมสิทธิแรงงานข้ามชาติ

วันที่: 19–20 กันยายน 2569

เวลา: 19 กันยายน 2569 เวลา 09:00–17:15 น. และ 20 กันยายน 2569 เวลา 08:00–16:30 น.

สถานที่: วันที่ 1: คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร, วันที่ 2: พื้นที่ภาคสนามในจังหวัดสมุทรสาคร รวมถึงมูลนิธิเพื่อสิทธิแรงงาน (Labour Rights Foundation: LRF)

กลุ่มผู้เข้าร่วม:

- เยาวชนและนักศึกษาที่สนใจประเด็นแรงงานข้ามชาติและการผลิตสื่อ 25 คน
- วิทยากรและผู้ฝึกอบรม:
- ทัพพนัย บุญบัณฑิต – องค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน (IOM)
- อัศริน แก้วประดับ – ผู้อำนวยการบริหาร มูลนิธิเพื่อสิทธิแรงงาน
- Aung Mynt Thein – เจ้าหน้าที่จัดตั้งแรงงาน มูลนิธิเพื่อสิทธิแรงงาน
- อาจารย์ ดร.พิชัยวัฒน์ แสงประพาฬ– หัวหน้าภาควิชาวารสารสนเทศ (รักษาการ) คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ปารณัท จันทร์ตรี
- อาทิตยา เพิ่มผล
- ปฏิภาณ ดำรงค์กิจมั่น
- รศ. ดร.สุดารัตน์ มุสิกะวงศ์ – สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล

รูปแบบกิจกรรม

1. การบรรยายและแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับแรงงานข้ามชาติ และการนำเสนอประเด็นการย้ายถิ่นผ่านสื่อวิดีโอสั้น
2. การเรียนรู้เกี่ยวกับจริยธรรมในการผลิตสื่อ การขอความยินยอมโดยได้รับข้อมูลอย่างครบถ้วน (Informed Consent) การคุ้มครองผู้ให้ข้อมูล และการหลีกเลี่ยงเนื้อหาที่มีอคติหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบในทางลบ
3. การฝึกปฏิบัติด้านการเล่าเรื่อง การพัฒนาแนวคิด การเขียนบท และการผลิตวิดีโอสั้น
4. การฝึกทักษะการสัมภาษณ์และการสร้างเนื้อหาที่สะท้อนประสบการณ์ของแรงงานข้ามชาติ โดยเคารพสิทธิและศักดิ์ศรีของผู้ให้สัมภาษณ์
5. การลงพื้นที่ศึกษาดูงานในจังหวัดสมุทรสาคร เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับชุมชนแรงงานข้ามชาติและการดำเนินงานด้านสิทธิแรงงาน
6. การทบทวนบทเรียนและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการผลิตสื่อ

ผู้ให้ทุน: กองวิเทศสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยมหิดล ภาควิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และองค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน (International Organization for Migration: IOM)

ผู้จัดงาน: ศูนย์วิจัยการย้ายถิ่นมหิดล–หน่วยวิจัยร่วม (Mahidol Migration Center–Joint Research Unit: MMC-JRU) สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล ร่วมกับคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และองค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน (International Organization for Migration: IOM)

วัตถุประสงค์:

1. เพื่อเพิ่มความเข้าใจเกี่ยวกับการย้ายถิ่น แรงงานข้ามชาติ และสิทธิของแรงงานข้ามชาติในประเทศไทย
2. เพื่อพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการนำเสนอเรื่องราวของแรงงานข้ามชาติอย่างมีจริยธรรมและไม่สร้างภาพเหมารวม
3. เพื่อเสริมทักษะพื้นฐานในการผลิตสื่อ Short-form Content ตั้งแต่การพัฒนาแนวคิด การเขียนบท การถ่ายทำ ไปจนถึงการพิจารณาความเหมาะสมของเนื้อหาสำหรับแพลตฟอร์มดิจิทัล
4. เพื่อส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับการขอความยินยอม การคุ้มครองความปลอดภัย และการเคารพสิทธิของผู้ให้สัมภาษณ์
5. เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมได้เรียนรู้ผ่านการฝึกปฏิบัติ การสัมภาษณ์ และการลงพื้นที่จริง
6. เพื่อสนับสนุนให้ผู้เข้าร่วมสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการผลิตสื่อเพื่อสื่อสารประเด็นสิทธิแรงงานข้ามชาติได้อย่างรับผิดชอบ

3. ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

การอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง การอบรมเชิงปฏิบัติการการผลิตสื่อวิดีโอสั้นโดยเยาวชนเพื่อส่งเสริมสิทธิแรงงานข้ามชาติ จัดขึ้นระหว่างวันที่ 19–20 กันยายน 2569 โดยมีผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมด 11 คน ในจำนวนนี้มีผู้ตอบแบบประเมินหลังการอบรมจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 72.7 ของผู้เข้าร่วมทั้งหมด ส่วนอีก 2 คนไม่ได้ตอบแบบประเมิน เนื่องจากเข้าร่วมกิจกรรมเฉพาะวันแรกในวันที่ 19 กันยายน 2569

จากแบบประเมินหลังการอบรมจำนวน 8 ชุด พบว่าผู้ตอบแบบประเมินประกอบด้วยเพศชาย 6 คน (ร้อยละ 75.0) และเพศหญิง 2 คน (ร้อยละ 25.0) โดยส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 18–25 ปี จำนวน 7 คน (ร้อยละ 87.5) ขณะที่ผู้มีอายุ 25–30 ปีมีจำนวน 1 คน (ร้อยละ 12.5) ข้อมูลดังกล่าวสะท้อนว่าผู้ตอบแบบประเมินส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มเยาวชนและคนรุ่นใหม่ ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายสำคัญของกิจกรรม ผู้ตอบแบบประเมินมีความเชื่อมโยงกับสถาบันการศึกษา ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง และ อื่น ๆ ความหลากหลายดังกล่าวเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมที่มีพื้นฐานและประสบการณ์แตกต่างกันได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการย้ายถิ่น สิทธิแรงงานข้ามชาติ และการผลิตสื่อเพื่อสื่อสารประเด็นทางสังคม

จากผู้ตอบแบบประเมินจำนวนคน ประกอบด้วย		
ลักษณะข้อมูล	**จำนวน (คน)**	**ร้อยละ**
เพศ		
ชาย	6	75.0
หญิง	2	25.0
ช่วงอายุ		
18–25 ปี	7	87.5
25–30 ปี	1	12.5
สัญชาติ		
ไทย	7	87.5

เมียนมา	1	12.5
สถาบัน/หน่วยงาน		
มหาวิทยาลัยมหิดล (Mahidol University)	3	37.5
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (Thammasat University)	1	12.5
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (Chulalongkorn University)	1	12.5
มหาวิทยาลัยรามคำแหง (Ramkhamhaeng University)	1	12.5
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (Kasetsart University)	1	12.5
อื่น ๆ / ไม่ระบุ	1	12.5
รวม	**8**	**100.0**

จากผู้ตอบแบบประเมินทั้งหมด 8 คน พบว่า

- **เพศ:** ชาย 6 คน (ร้อยละ 75) และหญิง 2 คน (ร้อยละ 25)
- **ช่วงอายุ:** อายุ 18–25 ปี จำนวน 7 คน (ร้อยละ 87.5) และอายุ 25–30 ปี จำนวน 1 คน (ร้อยละ 12.5)

ข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบประเมินส่วนใหญ่อยู่ในช่วงวัยเยาวชนและวัยเริ่มต้นของการศึกษาในระดับอุดมศึกษาหรือการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางของกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาศักยภาพของเยาวชนในการผลิตสื่อเพื่อสื่อสารประเด็นทางสังคม

4. การดำเนินการ

การดำเนินกิจกรรมได้รับการสนับสนุนจากผู้ประสานงานโครงการ ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร. สุดารัตน์ มุสิกะวงศ์ อาจารย์ ดร. พิชัยวัฒน์ แสงประพา และพรกนก งันเกาะ ซึ่งมีบทบาทในการวางแผน ประสานงาน และดูแลการดำเนินกิจกรรมให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ วิทยากรและเทรนเนอร์ ประกอบด้วย อาทิตยา เพิ่มผล และปารณัท จันทร์ตรี ซึ่งมีบทบาทในการถ่ายทอดความรู้ ให้คำแนะนำ และสนับสนุนการฝึกปฏิบัติของผู้เข้าร่วม ตั้งแต่การพัฒนาแนวคิด การวางแผนก่อนการผลิต การถ่ายทำ การสัมภาษณ์ ไปจนถึงการนำเสนอเรื่องราวผ่านวิดีโอรูปแบบสั้น รวมถึง คุณทัพไนย บุญบัณฑิต จากองค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน (International Organization for Migration: IOM) ได้เข้าร่วมสนับสนุนการฝึกอบรม โดยช่วยอำนวยความสะดวกและให้ความช่วยเหลือผู้เข้าร่วมระหว่างการทำกิจกรรม

4.1 วันที่ 19 กันยายน 2569: การอบรมและการฝึกปฏิบัติ ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การอบรมวันแรกประกอบด้วยการบรรยาย การอภิปราย และการฝึกปฏิบัติ โดยมีเนื้อหาสำคัญดังนี้

1. พื้นฐานเกี่ยวกับการย้ายถิ่นและแรงงานข้ามชาติในบริบทของการผลิตสื่อ

ผู้เข้าร่วมเรียนรู้แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการย้ายถิ่นและแรงงานข้ามชาติ ตลอดจนความสำคัญของการนำเสนอข้อมูลและเรื่องราวของผู้ย้ายถิ่นในสื่อ Short-form Content เพื่อให้การผลิตเนื้อหามีพื้นฐานจากความเข้าใจบริบททางสังคม ไม่ใช่การนำเสนอเรื่องราวโดยปราศจากข้อมูลที่เพียงพอ

2. การนำเสนอแรงงานข้ามชาติในสื่อมวลชน

เนื้อหามุ่งให้ผู้เข้าร่วมพิจารณาบทบาทของสื่อในการสร้างความเข้าใจต่อแรงงานข้ามชาติ รวมถึงการใช้ภาษา ภาพ และกรอบการเล่าเรื่องที่อาจส่งผลต่อทัศนคติของผู้ชม การพิจารณาประเด็นเหล่านี้มีความสำคัญต่อการลดการนำเสนอที่เหมารวมและส่งเสริมการสื่อสารที่เคารพศักดิ์ศรีของผู้ย้ายถิ่น

3. การขอความยินยอม จริยธรรม และการคุ้มครองความปลอดภัย

ผู้เข้าร่วมได้รับความรู้เกี่ยวกับการขอความยินยอม การเคารพสิทธิของผู้ให้สัมภาษณ์ และการประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการบันทึกหรือเผยแพร่เนื้อหา โดยเฉพาะเมื่อเนื้อหาเกี่ยวข้องกับบุคคลที่อาจได้รับผลกระทบจากการเปิดเผยตัวตนหรือข้อมูลส่วนบุคคล

4. การเล่าเรื่องเชิงมนุษยนิยม (Humanistic Storytelling)

กิจกรรมมุ่งให้ผู้เข้าร่วมเข้าใจหลักการเล่าเรื่องที่ให้ความสำคัญกับประสบการณ์และมุมมองของบุคคล โดยหลีกเลี่ยงการลดทอนบุคคลให้เหลือเพียงภาพแทนของปัญหาสังคม และส่งเสริมการเล่าเรื่องที่คำนึงถึงบริบท ความซับซ้อน และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

5. การเตรียมงานก่อนการผลิตและการทำงานเป็นทีม

ผู้เข้าร่วมเรียนรู้ขั้นตอนการเตรียมงานก่อนการผลิต (Pre-production) การพัฒนาแนวคิด การวางแผนเนื้อหา และการแบ่งบทบาทภายในทีม เพื่อให้สามารถจัดกระบวนการผลิตสื่อได้อย่างเป็นระบบ

6. การฝึกเขียนบทและถ่ายทำวิดีโอ Short-form

ผู้เข้าร่วมได้ฝึกพัฒนาบทและบันทึกภาพสำหรับวิดีโอรูปแบบสั้น รวมถึงทำความเข้าใจลักษณะของเนื้อหาที่เหมาะสมกับแพลตฟอร์มดิจิทัล การฝึกปฏิบัติมีเป้าหมายเพื่อเชื่อมโยงหลักการจากการบรรยายเข้ากับการผลิตเนื้อหาจริง

7. การฝึกปฏิสัมพันธ์และการสัมภาษณ์

กิจกรรมกลุ่มเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมฝึกการสัมภาษณ์ การบันทึกวิดีโอ และการแบ่งปันผลงาน เพื่อเรียนรู้การสื่อสารกับบุคคลที่ให้สัมภาษณ์และการนำข้อมูลมาใช้ในการเล่าเรื่องอย่างเหมาะสม

4.2 วันที่ 20 กันยายน 2569: ภาคสนาม จังหวัดสมุทรสาคร

กิจกรรมวันที่สองเป็นการอบรมเชิงปฏิบัติการภาคสนาม โดยเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมแบ่งกลุ่มและร่วมกันผลิตคลิปวิดีโอสั้นตามประเด็นหรือเรื่องราวที่แต่ละกลุ่มสนใจนำเสนอเกี่ยวกับแรงงานข้ามชาติ ผู้เข้าร่วมมีส่วนร่วมตั้งแต่การกำหนดหัวข้อและแนวทางการเล่าเรื่องไปจนถึงการลงพื้นที่ถ่ายทำและเก็บข้อมูลประกอบการผลิตสื่อ โดยมีอาจารย์และทีมผู้ฝึกอบรมคอยให้คำแนะนำและสนับสนุนตลอดกระบวนการ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมสามารถนำความรู้จากการอบรมในวันแรกมาประยุกต์ใช้ในการผลิตเนื้อหาที่มีความสร้างสรรค์ สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ และคำนึงถึงจริยธรรมในการนำเสนอเรื่องราวของผู้อื่น

ในช่วงเช้า ผู้เข้าร่วมเดินทางไปยังวัดศรีเมือง จังหวัดสมุทรสาคร เพื่อดำเนินกิจกรรมถ่ายทำและเก็บข้อมูลภาคสนามตามหัวข้อที่แต่ละกลุ่มกำหนด พื้นที่ดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้บริบทชุมชนและสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของผู้ย้ายถิ่น โดยผู้เข้าร่วมได้ฝึกประยุกต์ใช้ทักษะการสังเกต การบันทึกภาพ และการเล่าเรื่องผ่านสื่อวิดีโอสั้น ภายใต้คำแนะนำของอาจารย์และทีมผู้ฝึกอบรม

ในช่วงเที่ยง ผู้เข้าร่วมรับประทานอาหารพม่า ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของชุมชนชาวเมียนมาในพื้นที่ กิจกรรมนี้ช่วยเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมได้ทำความเข้าใจบริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับแรงงานข้ามชาติให้กว้างขึ้น และสามารถนำมาประกอบการพิจารณาในการสร้างสรรค์เนื้อหาที่สะท้อนชีวิตและประสบการณ์ของผู้คนอย่างรอบด้าน

ในช่วงบ่าย ผู้เข้าร่วมเดินทางไปยังมูลนิธิเพื่อสิทธิแรงงาน (Labor Rights Foundation: LRF) เพื่อพบปะและสัมภาษณ์แรงงานข้ามชาติเกี่ยวกับประสบการณ์ชีวิต เรื่องราวส่วนบุคคล และประเด็นที่พวกเขาต้องการถ่ายทอด การสัมภาษณ์เป็นส่วนสำคัญของกระบวนการผลิตสื่อ เนื่องจากช่วยให้ผู้เข้าร่วมได้เรียนรู้การรับฟังและทำความเข้าใจเรื่องราวจากมุมมองของเจ้าของประสบการณ์โดยตรง รวมทั้งนำข้อมูลที่ได้รับไปพัฒนาเป็นเนื้อหาสำหรับคลิปวิดีโอสั้นของแต่ละกลุ่ม โดยมีอาจารย์และทีมผู้ฝึกอบรมคอยให้คำแนะนำระหว่างการทำงาน

ตลอดกิจกรรมภาคสนาม ผู้เข้าร่วมได้ฝึกทักษะการทำงานเป็นทีม การวางแผนการถ่ายทำ การสัมภาษณ์ และการสื่อสารประเด็นเกี่ยวกับแรงงานข้ามชาติผ่านสื่อรูปแบบสั้น ควบคู่กับการตระหนักถึงความสำคัญของการขอความยินยอม การเคารพความเป็นส่วนตัว และการนำเสนอเรื่องราวโดยไม่สร้างอคติหรือลดทอนศักดิ์ศรีของผู้ให้สัมภาษณ์ กิจกรรมดังกล่าวจึงเป็นการเชื่อมโยงความรู้จากการอบรมเข้ากับการลงมือปฏิบัติจริง และเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมพัฒนาทักษะการผลิตสื่อที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับประเด็นทางสังคมอื่น ๆ ได้ต่อไป

5. ประเด็นสำคัญจากการจัดกิจกรรม

จากการดำเนินกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการระหว่างวันที่ 19–20 กันยายน 2569 สามารถสรุปประเด็นสำคัญจากการเรียนรู้และการฝึกปฏิบัติได้ 4 ประเด็นหลัก ได้แก่ การทำความเข้าใจแรงงานข้ามชาติผ่านมุมมองที่เคารพความเป็นมนุษย์ การผลิตสื่ออย่างมีจริยธรรม การพัฒนาทักษะการผลิตวิดีโอสั้น และการเรียนรู้ผ่านการลงพื้นที่และการสัมภาษณ์

1. การทำความเข้าใจแรงงานข้ามชาติและการลดการสร้างภาพเหมารวม

จากคำตอบในแบบประเมิน ผู้เข้าร่วม 7 จาก 8 คนระบุว่าการทำความเข้าใจแรงงานข้ามชาติและสิทธิของแรงงานข้ามชาติเป็นส่วนที่มีประโยชน์มากที่สุดของการอบรม ขณะเดียวกัน หัวข้อเกี่ยวกับการใช้คำศัพท์อย่างเหมาะสมและการลดภาพเหมารวมเกี่ยวกับผู้ย้ายถิ่นปรากฏในคำตอบเกี่ยวกับหัวข้อที่ช่วยเพิ่มความเข้าใจของผู้เข้าร่วมด้วย ผลดังกล่าวสะท้อนความสำคัญของการให้ความรู้เกี่ยวกับแรงงานข้ามชาติควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะการผลิตสื่อ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมสามารถสื่อสารเรื่องราวของผู้ย้ายถิ่นได้อย่างรอบด้านและไม่ตอกย้ำอคติที่มีอยู่ในสังคม

2. การเล่าเรื่องอย่างมีจริยธรรมและการคุ้มครองผู้ให้สัมภาษณ์

ผลจากแบบประเมินพบว่า ผู้เข้าร่วม 6 จาก 8 คนเลือกการขอความยินยอมและการคุ้มครองผู้ให้สัมภาษณ์เป็นหนึ่งในส่วนที่มีประโยชน์มากที่สุดของกิจกรรม และมีผู้ตอบรายหนึ่งระบุโดยตรงว่าสิ่งที่มีแนวโน้มจะนำไปใช้ต่อคือการขอความยินยอม เนื่องจากเป็นองค์ประกอบสำคัญของการผลิตสื่อที่อาจถูกมองข้ามได้ นอกจากนี้ คำตอบปลายเปิดยังสะท้อนการเรียนรู้เกี่ยวกับการเคารพความเป็นมนุษย์อย่างเท่าเทียมกัน

ข้อค้นพบนี้ชี้ให้เห็นว่าประเด็นจริยธรรมและการคุ้มครองผู้ให้ข้อมูลควรเป็นองค์ประกอบหลักของการอบรมด้านการผลิตสื่อเกี่ยวกับแรงงานข้ามชาติ ไม่ใช่เพียงเนื้อหาเสริมจากทักษะทางเทคนิค เพราะการผลิตสื่อที่มีคุณภาพจำเป็นต้องคำนึงถึงทั้งประสิทธิภาพในการสื่อสารและผลกระทบต่อผู้ที่ปรากฏอยู่ในเรื่องราว

3. การพัฒนาทักษะการผลิตวิดีโอสั้นผ่านการฝึกปฏิบัติ

ผู้ตอบแบบประเมิน 6 จาก 8 คนระบุว่าการผลิตวิดีโอสั้นเป็นส่วนหนึ่งของการอบรมที่มีประโยชน์มากที่สุด และผู้ตอบ 5 จาก 8 คนเลือกกิจกรรมฝึกปฏิบัติเป็นส่วนที่มีประโยชน์เช่นกัน อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาด้านเทคนิค พบว่าผู้เข้าร่วมบางส่วนยังต้องการเวลาเพิ่มเติมเพื่อทำความเข้าใจคำศัพท์เฉพาะทางและขั้นตอนการผลิตสื่อให้ชัดเจนขึ้น ข้อเสนอแนะระบุถึงความต้องการเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดแสง การสร้างจุดดึงดูดความสนใจของผู้ชม การสัมภาษณ์ การถ่ายภาพ และการพัฒนาโครงเรื่อง นอกจากนี้ ยังมีข้อคิดเห็นว่าการฝึกปฏิบัติจริงช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ดีขึ้น แม้ว่าการอธิบายทักษะการผลิตสื่อในช่วงอบรมจะมีเนื้อหาค่อนข้างมากก็ตาม ประเด็นนี้สะท้อนว่าการฝึกปฏิบัติมีบทบาทสำคัญต่อการเรียนรู้ แต่ควรได้รับการสนับสนุนด้วยคำอธิบายที่เป็นลำดับขั้นและเวลาที่เพียงพอ

4. การเรียนรู้ภาคสนามและการรับฟังเรื่องราวจากประสบการณ์จริง

การลงพื้นที่ในจังหวัดสมุทรสาครเป็นองค์ประกอบสำคัญที่เชื่อมโยงความรู้จากห้องอบรมเข้ากับบริบทชีวิตของแรงงานข้ามชาติ ผู้เข้าร่วมได้ทำงานเป็นกลุ่มเพื่อถ่ายทำเนื้อหาตามหัวข้อที่ตนเองสนใจ โดยเริ่มจากการลงพื้นที่บริเวณวัดศรีเมือง การเรียนรู้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมผ่านการรับประทานอาหารพม่า และการเยี่ยมชมมูลนิธิเพื่อสิทธิแรงงาน (LRF) ในช่วงบ่าย ซึ่งเปิดโอกาสให้พบปะและสัมภาษณ์แรงงานข้ามชาติเกี่ยวกับเรื่องราวชีวิตและประสบการณ์ของตนเอง การฝึกปฏิบัติภาคสนามเป็นโอกาสให้ผู้เข้าร่วมได้ทดลองประยุกต์ใช้ความรู้ที่เรียนมา อย่างไรก็ตาม การออกแบบกิจกรรมครั้งต่อไปควรมีแนวทางการทำงานที่ชัดเจนมากขึ้น เช่น การกำหนดขั้นตอนก่อนลงพื้นที่ การเตรียมคำถามสัมภาษณ์ การกำหนดบทบาทสมาชิกในกลุ่ม และการจัดเวลาสำหรับการถ่ายทำ เพื่อช่วยให้ผู้เข้าร่วมสามารถใช้เวลาในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายการผลิตสื่อมากขึ้น

6. ข้อเสนอแนะ

จากผลการประเมินและข้อเสนอแนะปลายเปิด สามารถนำเสนอแนวทางพัฒนาการจัดกิจกรรมในครั้งต่อไปได้ใน 4 ด้าน ได้แก่ การจัดลำดับเนื้อหา การเพิ่มเวลาฝึกปฏิบัติ การสนับสนุนกระบวนการผลิตสื่อ และการต่อยอดการเรียนรู้ด้านแรงงานข้ามชาติ

ประการแรก ควรปรับเนื้อหาด้านการผลิตสื่อให้กระชับและจัดลำดับจากพื้นฐานไปสู่การประยุกต์ใช้ โดยอธิบายคำศัพท์และแนวคิดสำคัญให้ชัดเจนก่อนเริ่มกิจกรรมภาคสนาม การใช้ตัวอย่างประกอบหรือสื่อสาธิตจะช่วยให้ผู้เข้าร่วมที่มีประสบการณ์ด้านการผลิตสื่อแตกต่างกันสามารถทำความเข้าใจเนื้อหาได้ใกล้เคียงกันมากขึ้น

ประการที่สอง ควรเพิ่มเวลาในการฝึกปฏิบัติและพิจารณาขยายระยะเวลาการอบรมตามความเหมาะสม ผู้ตอบแบบประเมินบางส่วนเสนอให้เพิ่มวันอบรมหรือเวลาเรียนรู้ เนื่องจากต้องการทำความเข้าใจทักษะการผลิตสื่ออย่างละเอียดมากขึ้น หากไม่สามารถเพิ่มวันอบรมได้ อาจพิจารณาลดจำนวนหัวข้อบรรยายและเพิ่มเวลาสำหรับการทดลองถ่ายทำ การให้คำปรึกษารายกลุ่ม และการทบทวนผลงานร่วมกัน

ประการที่สาม ควรจัดเตรียมเครื่องมือสนับสนุนการผลิตสื่อที่ผู้เข้าร่วมสามารถนำไปใช้ได้จริง เช่น แนวทางการกำหนดประเด็นหลักของคลิป แบบฟอร์มวางโครงเรื่องและเขียนบท รายการตรวจสอบก่อนถ่ายทำ แนวทางเตรียมคำถามสัมภาษณ์ และรายการตรวจสอบ

ด้านการขอความยินยอมและการคุ้มครองผู้ให้สัมภาษณ์ เครื่องมือเหล่านี้จะช่วยให้ผู้เข้าร่วมมีโครงสร้างการทำงานที่ชัดเจนตั้งแต่ก่อนลงพื้นที่จนถึงการผลิตเนื้อหา

ประการที่สี่ ควรต่อยอดการอบรมในหัวข้อที่ผู้เข้าร่วมแสดงความสนใจ โดยเฉพาะการถ่ายภาพและการเล่าเรื่องด้วยภาพ เทคนิคการสัมภาษณ์ การผลิตวิดีโอสั้นขั้นสูง การเขียนบท การผลิตเนื้อหาข่าว และการผลิตสื่อด้วยโทรศัพท์มือถือ หัวข้อเหล่านี้สามารถจัดเป็นกิจกรรมต่อเนื่องหรือเวิร์กช็อปเฉพาะด้าน เพื่อให้ผู้เข้าร่วมมีโอกาสพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการผลิตสื่อเกี่ยวกับสิทธิแรงงานข้ามชาติอย่างต่อเนื่อง

7. ผลการประเมินและการวิเคราะห์

การประเมินผลหลังการอบรมมีผู้ตอบแบบประเมินจำนวน 8 คน ข้อมูลที่ได้สะท้อนทั้งระดับความพึงพอใจ ความเข้าใจเกี่ยวกับแรงงานข้ามชาติและสิทธิแรงงาน การเรียนรู้ด้านจริยธรรมในการผลิตสื่อ ตลอดจนความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติและระยะเวลาของกิจกรรม การวิเคราะห์ในส่วนนี้เป็นการสรุปเชิงพรรณนาจากจำนวนและสัดส่วนของคำตอบ โดยเนื่องจากมีผู้ตอบจำนวนไม่มาก ผลที่ได้จึงควรใช้เพื่อทำความเข้าใจประสบการณ์ของผู้ตอบแบบประเมินกลุ่มนี้ ไม่ใช่ข้อสรุปที่ใช้แทนความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมทั้งหมด

7.1 คุณค่าของกิจกรรมและความเกี่ยวข้องกับความสนใจของผู้เข้าร่วม

ผลการประเมินพบว่า ผู้ตอบ 6 จาก 8 คน หรือร้อยละ 75 ระบุว่าเห็นด้วยหรือเห็นด้วยอย่างยิ่งกับข้อความที่ว่าตนมีความพึงพอใจโดยรวมต่อการอบรม ขณะที่อีก 2 คน หรือร้อยละ 25 เลือกคำตอบระดับปานกลาง สำหรับความเกี่ยวข้องของเนื้อหากับความสนใจ การเรียน หรือการทำงาน ผู้ตอบ 6 คน หรือร้อยละ 75 มีความคิดเห็นเชิงบวก และอีก 2 คนเลือกคำตอบระดับปานกลาง

ผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าผู้ตอบส่วนใหญ่เห็นคุณค่าของกิจกรรมและมองว่าเนื้อหามีความเกี่ยวข้องกับความสนใจของตน อย่างไรก็ตาม การที่มีผู้ตอบบางส่วนให้คะแนนระดับปานกลางชี้ให้เห็นว่ายังมีโอกาสปรับเนื้อหาและรูปแบบการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะระหว่างผู้ที่ต้องการเรียนรู้เรื่องแรงงานข้ามชาติกับผู้ที่ต้องการพัฒนาทักษะการผลิตสื่อโดยตรง

7.2 การเพิ่มความเข้าใจเกี่ยวกับแรงงานข้ามชาติและสิทธิแรงงาน

ผู้ตอบทั้ง 8 คน หรือร้อยละ 100 เห็นด้วยหรือเห็นด้วยอย่างยิ่งว่าการอบรมช่วยเพิ่มความเข้าใจเกี่ยวกับแรงงานข้ามชาติและสิทธิของแรงงานข้ามชาติ โดยแบ่งเป็นผู้ที่เห็นด้วยอย่างยิ่ง 6 คน และเห็นด้วย 2 คน ข้อมูลนี้สอดคล้องกับคำตอบเกี่ยวกับส่วนที่มีประโยชน์มากที่สุด ซึ่งมีผู้เลือกหัวข้อความเข้าใจเกี่ยวกับแรงงานข้ามชาติและสิทธิแรงงานจำนวน 7 คน

เมื่อพิจารณาระดับการเพิ่มความเข้าใจในรายละเอียด พบว่าผู้ตอบ 6 คนประเมินว่าการอบรมช่วยเพิ่มความเข้าใจเกี่ยวกับแรงงานข้ามชาติและสิทธิแรงงานในระดับมากหรือมากที่สุด ขณะที่อีก 2 คนประเมินในระดับปานกลาง รูปแบบคำตอบดังกล่าวสะท้อนว่ากิจกรรมสามารถสนับสนุนการเรียนรู้ด้านเนื้อหาได้ในระดับที่ดีสำหรับผู้ตอบส่วนใหญ่ และยังชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการออกแบบเนื้อหาให้ตอบโจทย์ผู้เข้าร่วมที่มีพื้นฐานความรู้ก่อนเข้าร่วมแตกต่างกัน

7.3 การเล่าเรื่องอย่างมีจริยธรรมเป็นจุดเด่นของกิจกรรม

ผู้ตอบทั้ง 8 คนเห็นด้วยหรือเห็นด้วยอย่างยิ่งว่าการอบรมช่วยเพิ่มความเข้าใจเกี่ยวกับการเล่าเรื่องอย่างมีจริยธรรมและความรับผิดชอบ โดยแบ่งเป็นผู้ที่เห็นด้วยอย่างยิ่ง 4 คน และเห็นด้วย 4 คน นอกจากนี้ ในการประเมินหัวข้อเฉพาะด้านจริยธรรมและการคุ้มครองผู้ให้สัมภาษณ์ ผู้ตอบทั้ง 8 คนเห็นด้วยหรือเห็นด้วยอย่างยิ่งว่าหัวข้อดังกล่าวให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับการเล่าเรื่องอย่างมีจริยธรรม

ผลประเมินยังพบว่าผู้ตอบ 6 คนประเมินว่าความเข้าใจเกี่ยวกับการขอความยินยอมและการคุ้มครองผู้ให้ข้อมูลเพิ่มขึ้นในระดับมากหรือมากที่สุด ขณะที่อีก 2 คนประเมินในระดับปานกลาง ประเด็นนี้มีความสำคัญต่อการผลิตสื่อเกี่ยวกับแรงงานข้ามชาติ เนื่องจากการเปิดเผยเรื่องราว ภาพ หรือข้อมูลส่วนบุคคลอาจส่งผลต่อความปลอดภัยและการดำรงชีวิตของผู้ให้สัมภาษณ์ การที่ผู้เข้าร่วมให้ความสำคัญกับเรื่องการขอความยินยอมจึงเป็นผลการเรียนรู้ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ทั้งในการผลิตสื่อเพื่อการศึกษาและการสื่อสารสาธารณะ

7.4 การเรียนรู้ที่ผู้เข้าร่วมตั้งใจนำไปประยุกต์ใช้ในอนาคต

จากคำถามปลายเปิดข้อ 15 ของแบบประเมินหลังการอบรม ซึ่งถามว่า “สิ่งหนึ่งที่ได้เรียนรู้จากการอบรมครั้งนี้และคาดว่าจะนำไปใช้ในการทำงานหรือการผลิตเนื้อหาในอนาคตคืออะไร” พบว่าคำตอบของผู้เข้าร่วมสะท้อนประเด็นการเรียนรู้ที่สำคัญ 3 ด้าน ได้แก่ การนำความรู้ไปผลิตสื่อเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแรงงานข้ามชาติ การตระหนักถึงจริยธรรมในการผลิตสื่อ โดยเฉพาะการขอความยินยอม (Consent) และการพัฒนาความเข้าใจเรื่องความเท่าเทียมกันของมนุษย์

ประเด็นแรก ผู้ตอบแบบประเมินแสดงความตั้งใจที่จะนำความรู้จากการอบรมไปแบ่งปันและผลิตวิดีโอเพื่อสื่อสารให้สาธารณชนเข้าใจเกี่ยวกับแรงงานข้ามชาติมากขึ้น สะท้อนให้เห็นถึงความสนใจในการใช้สื่อวิดีโอสั้นเป็นเครื่องมือสื่อสารประเด็นทางสังคม และเป็นช่องทางเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับแรงงานข้ามชาติให้เข้าถึงผู้ชมในวงกว้าง

ประเด็นที่สอง คือ การตระหนักถึงความสำคัญของการขอความยินยอมก่อนถ่ายทำหรือเผยแพร่เนื้อหา โดยผู้ตอบแบบประเมินระบุว่า Consent เป็นสิ่งสำคัญในการผลิตสื่อ แต่บางครั้งอาจถูกมองข้าม ขณะที่อีกคำตอบหนึ่งระบุถึงการเรียนรู้เรื่อง Consent และการถ่ายทำโดยตรง ประเด็นดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการนำหลักจริยธรรมมาใช้ในกระบวนการผลิตสื่อ โดยเฉพาะเมื่อเนื้อหาเกี่ยวข้องกับบุคคลหรือกลุ่มที่อาจได้รับผลกระทบจากการนำเสนอเรื่องราวของตนเอง

ประเด็นที่สาม คือ การพัฒนาความเข้าใจเกี่ยวกับความเท่าเทียมกันของมนุษย์ โดยผู้ตอบแบบประเมินระบุว่าการอบรมช่วยให้เกิดความเข้าใจในประเด็นดังกล่าวมากขึ้น นอกจากนี้ ยังมีผู้ตอบที่แสดงความตั้งใจว่าจะผลิตสารคดีด้วยตนเองในอนาคต ซึ่งสะท้อนถึงความสนใจในการนำทักษะและความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาผลงานสื่อที่มีรูปแบบและเนื้อหาซับซ้อนยิ่งขึ้น

8. การเผยแพร่ผลงานและการต่อยอดผลลัพธ์จากกิจกรรม

ภายหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการการผลิตสื่อวิดีโอสั้นโดยเยาวชนเพื่อส่งเสริมสิทธิแรงงานข้ามชาติ เมื่อวันที่ 19–20 กันยายน 2569 ได้มีการต่อยอดผลงานของผู้เข้าร่วมผ่านกิจกรรม Migrant Workers’ Stories: Screening and Talk ภายใต้โครงการ SEA Mobilities ซึ่งจัดขึ้นเมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2569 เวลา 17.00–19.00 น. ในรูปแบบไฮบริด ณ SEA Junction หอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร (BACC) และผ่านระบบ Zoom โดยความร่วมมือระหว่าง SEA Junction และศูนย์วิจัยการย้ายถิ่นมหิดล–หน่วยวิจัยร่วม (Mahidol Migration Center–Joint Research Unit: MMC-JRU)

กิจกรรมดังกล่าวเป็นพื้นที่สำหรับเผยแพร่และฉายผลงานวิดีโอสั้นที่พัฒนาขึ้นจากการอบรม พร้อมเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมและผู้สนใจแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของสื่อในการสร้างความเข้าใจต่อประสบการณ์และสถานการณ์ของแรงงานข้ามชาติ การนำผลงานเข้าสู่พื้นที่สื่อสารสาธารณะช่วยเชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้เชิงปฏิบัติการเข้ากับการเผยแพร่เรื่องราวสู่ผู้ชมในวงกว้าง โดยให้ความสำคัญกับการนำเสนอข้อมูลอย่างรอบด้าน การท้าทายภาพเหมารวม และการตระหนักถึงผลกระทบของข้อมูลที่คลาดเคลื่อนหรือถ้อยคำสร้างความเกลียดชังที่อาจส่งผลต่อทัศนคติของสังคมที่มีต่อแรงงานข้ามชาติ

การต่อยอดผลงานผ่านกิจกรรม Migrant Workers' Stories: Screening and Talk สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างการพัฒนาทักษะการผลิตสื่อ การสร้างความตระหนักเกี่ยวกับสิทธิแรงงานข้ามชาติ และการสื่อสารประเด็นทางสังคมสู่สาธารณะ ทั้งนี้ การผลิตและเผยแพร่สื่อเกี่ยวกับแรงงานข้ามชาติควรให้ความสำคัญกับความถูกต้องของข้อมูล การขอความยินยอม การคุ้มครองความปลอดภัยและความเป็นส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล ตลอดจนการเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เพื่อส่งเสริมให้การเล่าเรื่องผ่านสื่อมีความรับผิดชอบและช่วยสร้างความเข้าใจต่อแรงงานข้ามชาติได้อย่างต่อเนื่อง

9. สรุปผล

กิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการการผลิตสื่อวิดีโอสั้นโดยเยาวชนเพื่อส่งเสริมสิทธิแรงงานข้ามชาติ ระหว่างวันที่ 19–20 กันยายน 2569 เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความรู้เกี่ยวกับแรงงานข้ามชาติและสิทธิแรงงานเข้ากับการพัฒนาทักษะการผลิตสื่อดิจิทัล โดยกิจกรรมวันแรกเน้นการทำความเข้าใจบริบทการย้ายถิ่น การนำเสนอแรงงานข้ามชาติในสื่อ การเล่าเรื่องอย่างมีจริยธรรม และทักษะพื้นฐานด้านการผลิตวิดีโอสั้น ส่วนกิจกรรมวันที่สองเน้นการทำงานเป็นกลุ่มและลงพื้นที่ในจังหวัดสมุทรสาคร เพื่อถ่ายทำเนื้อหาตามประเด็นที่ผู้เข้าร่วมสนใจและสัมภาษณ์แรงงานข้ามชาติเกี่ยวกับประสบการณ์ชีวิตของพวกเขา

ผลการประเมินจากผู้ตอบแบบประเมินจำนวน 8 คนสะท้อนว่ากิจกรรมมีคุณค่าในด้านการเพิ่มความเข้าใจเกี่ยวกับแรงงานข้ามชาติและสิทธิแรงงาน โดยผู้ตอบทั้งหมดเห็นด้วยหรือเห็นด้วยอย่างยิ่งว่าความเข้าใจในประเด็นดังกล่าวเพิ่มขึ้น เช่นเดียวกับความเข้าใจเรื่องการเล่าเรื่องอย่างมีจริยธรรม นอกจากนี้ ผู้ตอบส่วนใหญ่เห็นว่ากิจกรรมช่วยพัฒนาทักษะการผลิตสื่อและเพิ่มความมั่นใจในการนำความรู้ไปใช้ต่อ โดยคะแนนความมั่นใจเฉลี่ยหลังการอบรมอยู่ที่ 4.25 จาก 5 คะแนน ขณะเดียวกัน ผลประเมินชี้ให้เห็นประเด็นที่ควรพัฒนาต่อโดยเฉพาะการจัดเนื้อหาด้านเทคนิคให้เข้าใจง่ายขึ้น การเพิ่มเวลาในการฝึกปฏิบัติ และการสนับสนุนผู้เข้าร่วมให้สามารถวางแผนการผลิตสื่อได้อย่างเป็นระบบมากขึ้น ความคิดเห็นดังกล่าวสอดคล้องกับข้อเสนอแนะที่ต้องการเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการสัมภาษณ์ การถ่ายภาพ การเล่าเรื่องด้วยภาพ และการผลิตวิดีโอสั้นในระดับที่สูงขึ้น

โดยสรุป กิจกรรมมีศักยภาพในการส่งเสริมให้เยาวชนและผู้เข้าร่วมพัฒนาความเข้าใจเรื่องแรงงานข้ามชาติควบคู่กับทักษะการสื่อสารประเด็นทางสังคมอย่างรับผิดชอบ การจัดกิจกรรมในครั้งต่อไปควรต่อยอดจุดแข็งด้านการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงและการให้ความสำคัญกับจริยธรรม พร้อมปรับกระบวนการฝึกปฏิบัติให้มีความต่อเนื่องและเหมาะสมกับพื้นฐานของผู้เข้าร่วม เพื่อสนับสนุนให้เกิดผลงานสื่อที่มีคุณภาพ ถูกต้อง และเคารพสิทธิและศักดิ์ศรีของแรงงานข้ามชาติ

10. ภาคผนวก

10.1 ภาคผนวก 1: กำหนดการ

กำหนดการ

วันเสาร์ที่ 19 กันยายน 2569: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย			
เวลา	**กิจกรรม**	**วิทยากร/ผู้รับผิดชอบ**	**หมายเหตุ**
9:00-9:15 น.	การแนะนำตัว / กล่าวต้อนรับ	รศ. ดร. สุดารัตน์ มุสิกะวงศ์, อาจารย์ ดร.พิชัยวัฒน์ แสงประพาฬ, ทัพไนย บุญบัณฑิต (IOM)	คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 254 ถนนพญาไท แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
9:15-9:45 น.	Session 1a: พื้นฐานเกี่ยวกับการย้ายถิ่นและผู้ย้ายถิ่นในบริบทของการผลิตสื่อ Short-form	ทัพไนย บุญบัณฑิต (IOM)	
9:45-10:45 น.	Session 1b: แรงงานข้ามชาติในสื่อมวลชน	อาจารย์ ดร.พิชัยวัฒน์ แสงประพาฬ และนักศึกษาปริญญาโท	
10:45-11:00 น.	Session 2: พื้นฐานเกี่ยวกับการขอความยินยอม และจริยธรรมในการเคารพสิทธิ ความเสี่ยง และการคุ้มครองความปลอดภัย (Safeguarding) สำหรับสื่อ Short-form	อาทิตยา เพิ่มผล	
11:00-12:00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน		
12:00-13:00 น.	Session 3: พื้นฐานการเล่าเรื่อง / หลักการพื้นฐานด้านจริยธรรมและสุนทรียศาสตร์ในการเล่าเรื่องเชิงมนุษยนิยม (Humanistic Storytelling)	ปารณัท จันทร์ตรี	การคุ้มครองความปลอดภัย (Safeguarding) จริยธรรมในการจัดการสื่อ การรับมือกับ Hate Speech และความคิดเห็นเชิงลบ รวมถึงการดูแลและจัดการความคิดเห็น (Comments)
13:00-14:00 น.	Session 4: การเตรียมงานก่อนการผลิต (Pre-Production) และการสร้างทีม โดยเน้นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการทำงานร่วมกัน	ปฏิภาณ ดำรงค์กิจมั่น และ (TEAM ธนกร บัณฑิตธรรม ธนกฤต พันธุ์แก้ว ชนิกานต์ คนชาญ ชัยภัทร อริยพรพงศ์)	เน้นพื้นฐานการผลิตวิดีโอ Short-form
14:00-15:30 น.	Session 5: Short-form — ฝึกเขียนสคริปต์และฝึกบันทึกภาพ/ถ่ายทำ	ปฏิภาณ ดำรงค์กิจมั่น และ TEAM (ธนกร บัณฑิตธรรม ธนกฤต พันธุ์แก้ว	เน้นพื้นฐานการผลิตวิดีโอ Short-form และทำความเข้าใจพลวัตและข้อจำกัดของแพลตฟอร์มสื่อ

		ชนิกานต์ คนชาญ ชัยภัทร อริยพรพงศ์)	
15:30-15:45 น.	Break		
15:45-16:00 น.	Session 6b: การมีส่วนร่วมเชิงโต้ตอบกับแรงงานข้ามชาติ ผู้ขอลี้ภัย และผู้ย้ายถิ่นกลุ่มอื่น ๆ	รศ. ดร. สุดารัตน์ มุสิกะวงศ์, อาจารย์ ดร.พิชัยวัฒน์ แสงประพาฬ, อาทิตยา เพิ่มผล, ปารณัท จันทร์ตรี, ปฏิภาณ ดำรงค์กิจมั่น และ TEAM (ธนกร บัณฑิตธรรม ธนกฤต พันธุ์แก้ว ชนิกานต์ คนชาญ ชัยภัทร อริยพรพงศ์)	การทำงานกลุ่มเพื่อฝึกสัมภาษณ์ พร้อมฝึกบันทึกและแบ่งปันคลิปวิดีโอ
16:45-17:15 น.	สรุปกิจกรรม (Wrap-up) และเตรียมความพร้อมสำหรับการลงพื้นที่	รศ. ดร. สุดารัตน์ มุสิกะวงศ์, อาจารย์ ดร.พิชัยวัฒน์ แสงประพาฬ	

กำหนดการ

วันอาทิตย์ที่ 20 กันยายน 2569: จังหวัดสมุทรสาคร		
เวลา	**กิจกรรม**	**หมายเหตุ**
08:00 น.	ออกเดินทางจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	(ใช้รถตู้ 1–2 คัน ขึ้นอยู่กับจำนวนผู้ที่ยืนยันการเดินทาง)
08:00 น.	ออกเดินทางจากมหาวิทยาลัยมหิดล	(ใช้รถตู้ 1 คัน)
09:00–11:30 **น.**	กิจกรรมช่วงเช้า — วัดศรีเมือง	เดินทางโดยรถยนต์ประมาณ 10 นาทีจากสถานที่ก่อนหน้า
11:45–13:30 **น.**	ร้านอาหารฝีมือแม่ (Fimue Mae)	ร้านอาหารแห่งนี้มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับ **Aung Mynt Thein**
13:30–14:30**น.**	กิจกรรมช่วงบ่าย — เยี่ยมชมมูลนิธิเพื่อสิทธิแรงงาน (Labor Rights Foundation: LRF)	พบปะเจ้าหน้าที่และสังเกตการณ์การทำงานของมูลนิธิ
14:30–15:30**น.**	ตลาดนัดวันอาทิตย์	ตั้งอยู่ใกล้กับมูลนิธิ LRF โดยตลาดเริ่มเปิดเวลา **14:00 น.**
15:30–16:30 น.	ห้องประชุมมูลนิธิเพื่อสิทธิแรงงาน (LRF)	สรุปบทเรียนและประเด็นสำคัญที่ได้จากการลงพื้นที่ และดำเนินการจัดทำผลงานหรือภารกิจเร่งด่วน หากมีความจำเป็น

10.2 ภาคผนวก 2: ภาพถ่ายกิจกรรมการฝึกอบรม

10.2.1 กิจกรรมวันที่ 19 กันยายน 2569 ณ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 1 การบรรยายเกี่ยวกับการย้ายถิ่นและการนำเสนอเรื่องราวของแรงงานข้ามชาติผ่านสื่อวิดีโอสั้น

ภาพที่ 2 กิจกรรมแบ่งกลุ่มเพื่อพัฒนาแนวคิดและวางแผนการผลิตวิดีโอสั้น

ภาพที่ 3 การฝึกเขียนบทและวางแผนการถ่ายทำวิดีโอสั้น

10.2.2 กิจกรรมวันที่ 20 กันยายน 2569 ณ จังหวัดสมุทรสาคร

ภาพที่ 4 ผู้เข้าร่วมกิจกรรมลงพื้นที่ ณ วัดศรีเมือง จังหวัดสมุทรสาคร เพื่อสำรวจบริบทชุมชนและเก็บข้อมูลสำหรับการผลิตวิดีโอสั้น

ภาพที่ 5 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิตและประสบการณ์ของแรงงานข้ามชาติ

ภาพที่ 6 ภาพกลุ่ม

10.3ภาคผนวก 3: ภาพถ่ายกิจกรรม Migrant Stories Screening and Talk

ภาพที่ 1 บรรยากาศการฉายภาพยนตร์สารคดีเกี่ยวกับประสบการณ์ของแรงงานข้ามชาติ

ภาพที่ 2 ภาพกลุ่ม